

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 stycznia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy J. O. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazano, że w ocenie Komisji Lekarskiej ZUS wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy / decyzja w aktach ZUS/.

Odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie wniósł wnioskodawca. Wskazał, że jest osobą częściowo niezdolną do pracy z uwagi na niedosłuch a następnie całkowitą utratę słuchu w uchu lewym. Wnioskodawca podniósł, że z uwagi na powyższe jest w wiele gorszej sytuacji na rynku pracy niż osoby, które nie cierpią na takie dolegliwości/ odwołanie k-3-5/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał argumentację zawartą w spornej decyzji / odpowiedź na odwołanie 17-17odw/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca urodził się w dniu (...). Jest z zawodu magistrem zarządzania i marketingu, ma ukończony licencjat z informatyki, pracuje w dwóch miejscach pracy jako archiwista. Wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną. Ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności od 16.10.2003 roku, na stałe, z uwagi na stan narządu słuchu (symbol 03-L) a niepełnosprawność powstała w dzieciństwie / niesporne/.

W dniu 4.12.2018 roku wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie mu renty z tytułu niezdolności do pracy. W związku z powyższym został skierowany na badanie przez lekarza orzecznika ZUS. Orzeczeniem z dnia 21.12.2018 roku wnioskodawca nie został uznany za niezdolnego do pracy. Wobec złożenia przez wnioskodawcę sprzeciwu od powyższego orzeczenia został on skierowany na badanie przez komisję lekarską ZUS. Orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 18.01.2019 roku wnioskodawca nie został uznany za niezdolnego do pracy / orzeczenia i wniosek w aktach ZUS/.

Wnioskodawca z przyczyn neurologicznych nie jest osobą niezdolną do pracy. W wywiadzie medycznym podaje, że cierpi na zawroty głowy. Ponadto cierpi na niedosłuch od dzieciństwa i nosi aparat słuchowy od 7 roku życia. W październiku 2018 roku był hospitalizowany na oddziale laryngologicznym z powodu nagłej utraty słuchu w uchu lewym – głuchoty. Poza niedosłuchem, w badaniu neurologicznym u wnioskodawcy nie stwierdza się ogniskowego uszkodzenia układu nerwowego. Z punktu widzenia neurologicznego wnioskodawca jest zdolny do wykonywania pracy zgodnie z posiadanym poziomem kwalifikacji zawodowych / opinia biegłego neurologa k-29-31/.

Wnioskodawca w zakresie schorzeń laryngologicznych cierpi na niedosłuch zmysłowo nerwowy znacznego stopnia. Jest on jednak dość dobrze korygowany przez aparat słuchowy, który zapewnia niezłe komunikowanie się z otoczeniem. Słuch należy ocenić jako wydolny społecznie przy zaprotezowanym uchu prawym. Wnioskodawca pomimo dysfunkcji słuchu nie może być uznany za częściowo niezdolnego do pracy. Przy uwzględnieniu stopnia kwalifikacji zawodowych wnioskodawcy (wykształcenie wyższe) może on wykonywać szereg prac, które nie wymagają całkowicie prawidłowego słuchu. Wnioskodawca jest osobą niedosłyszącą od dzieciństwa a pomimo tego podejmował zatrudnienie i pracuje nadal. Wnioskodawca nie utracił zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami pomimo uszkodzenia słuchu i koniecznością jego zaprotezowania./ opinia biegłego laryngologa prof.dr. hab. n. med. W. S. k-137-143/. Wnioskodawca używa aparatu słuchowego wysokiej klasy, dzięki któremu może być rehabilitowany głęboki niedosłuch. Aparat ten dobrze automatycznie likwiduje niepożądane dźwięki, które mogłyby zakłócić rozmowy, funkcjonuje dobrze nawet w głośnym otoczeniu. Wnioskodawca z powodzeniem może przy swoich kwalifikacjach wykonywać prace nie wymagające w ogóle dobrego słuchu np. być administratorem sieci, programistą, administratorem baz danych, marketingowcem. Do pracy na kolejnych stanowiskach wnioskodawca był dopuszczany

przez lekarza medycyny pracy , co wskazuje ,że dysfunkcja słuchu nie stanowiła przeciwwskazań na zajmowanych stanowiskach./ opinia uzupełniająca biegłego z zakresu laryngologii prof.dr.hab n.med W. S. k- 171-173/.

W ocenie biegłego z zakresu medycyny pracy u wnioskodawcy występuje głuchota ucha lewego oraz obustronny niedosłuch zmysłowo nerwowy , który został u niego rozpoznany w dzieciństwie. Wnioskodawca ma rozpoznaną dnę moczaniową ale nie pozostaje w leczeniu z tego powodu.. Występuje u niego ponadto podejrzenie nadciśnienia tętniczego. Wnioskodawca jest osobą zdolną do pracy z uwzględnieniem poziomu jego kwalifikacji zawodowych. U wnioskodawcy już w dzieciństwie rozpoznano niedosłuch obustronny zmysłowo-nerwowy, którego pochodzenie nie zostało wyjaśnione. Pomimo niedosłuchu wnioskodawca kształcił się w szkołach otwartych, uzyskał wykształcenie wyższe inżynierskie, jest magistrem marketingu i zarządzania oraz pracuje jako archiwista. W październiku 2018 roku u wnioskodawcy doszło do utraty słuchu w uchu lewym. Z tej przyczyny wnioskodawca stosuje w uchu prawym aparat korygujący słuch. Kontakt werbalny z wnioskodawcą jest dobry, nie wymaga głośnego mówienia . Słuch wnioskodawcy należy ocenić jako wydolny społecznie. Wnioskodawca jest w stanie ogólnym dobrym. Jest wydolny oddechowo i krążeniowo, sprawnym fizycznie oraz jest z nim pełen i rzeczowy kontakt, który nie jest ograniczony dysfunkcją narządu słuchu. Wnioskodawca może wykonywać dowolnego rodzaju prace administracyjno - biurowe, do których posiada formalne kwalifikacje, także w wyuczonych zawodach informatyka i specjalisty marketingu i zarządzania. Z uwagi na upośledzenie słuchu wnioskodawca nie może wykonywać pracy w hałasie, kierowcy pojazdu silnikowego,, prac na wysokości , obsługiwać niebezpiecznych maszyn w ruchu , które grożą urazem. Nie powinien również wykonywać prac wymagających pełnej sprawności psychofizycznej./ opinia biegłego z zakresu medycyny pracy k- 156-159/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach załączonych do akt sprawy, w tym aktach ZUS oraz opiniach biegłych . Okoliczności dotyczące kwalifikacji zawodowych wnioskodawcy, jego wykształcenia oraz stanowisk na jakich świadczył pracę w przeszłości są niesporne między stronami. Poza sporem pozostaje również okoliczność ,że wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym.

Podnieść należy ,że okolicznością sporną między stronami było czy wnioskodawca z uwagi na stan zdrowia jest osobą niezdolną do pracy , bowiem w ocenie organu rentowego wnioskodawca pozostałe przesłanki przyznania prawa do renty spełnia. Celem ustalenia zdolności do pracy wnioskodawcy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z uwagi na schorzenia , na jakie uskarża się wnioskodawca. Ocena stanu zdrowia wnioskodawcy wymagała bowiem znajomości wiadomości specjalnych z zakresu medycyny . Dlatego też dopuszczenie dowodu z opinii biegłych było niezbędne dla oceny stanu zdrowia wnioskodawcy. W ocenie Sądu opinie wszystkich biegłych poza opinią dr.A. L. (1) są w pełni miarodajne dla wyrokowania w sprawie. Są one spójne, konsekwentne i wzajemnie się potwierdzają . Nie zawierają również wewnętrznych sprzeczności czy błędów. Rozpoznania wszystkich biegłych w zakresie ich specjalizacji uzupełniają się i częściowo pokrywają . Przed ich wydaniem biegli zapoznali się z dokumentacją medyczną oraz zbadali wnioskodawcę Opinie wszystkich biegłych (poza opinią dr.A. L.) są rzetelne i Sąd nie dopatrył się żadnych przyczyn, dla których mógłby odmówić im wiarygodności. W pełni mogą stanowić podstawę do wyrokowania. W tym miejscu podnieść należy ,że biegli dopuszczeni do opiniowania w sprawie odnieśli się w sposób wyczerpujący do zarzutów kierowanych pod adresem ich opinii przez strony. A zatem strony miały pełną możliwość doprecyzowania wniosków zawartych w opiniach czy też zgłaszania do nich zastrzeżeń.

Wobec zastrzeżeń kierowanych do opinii laryngologa dr A. L. (1) przez pełnomocnika ZUS, sąd po zapoznaniu się z opiniami uzupełniającymi , dopuścił dowód z opinii biegłego w tej samej dziedzinie medycyny – prof.dr hab.n.med W. S.. W ocenie Sądu zastrzeżenia do opinii dr A. L. były uzasadnione a sama opinia wewnętrznie sprzeczna. Wnioski jakie wyciągnął biegły ze stanu zdrowia wnioskodawcy , w ocenie Sądu były nieuprawnione.

W ocenie Sądu miarodajną do wyrokowania w sprawie była opinia prof.dr hab.n.med W. S., który po zbadaniu wnioskodawcy i zapoznaniu się z dokumentami zawartymi w aktach wskazał ,że nie ma podstaw przy wysokich kwalifikacjach zawodowych wnioskodawcy do uznania go za choćby częściowo niezdolnego do pracy. Opinia ta w ocenie Sądu jest pełna, spójna i konsekwentna a ponadto zawiera odniesienie do stopnia kwalifikacji zawodowych

wnioskodawcy, okresu powstania niedosłuchu u wnioskodawcy, zaprotezowania słuchu wysokiej klasy aparatem słuchowym oraz co za tym idzie wydolności społecznej słuchu. Opinie wydane przez prof.dr hab.n.med W. S. w ocenie sądu mają dużą wartość merytoryczną , są wyczerpujące i pełne. Opinia wydana przez dr A. L. (1) jest lakoniczna i nie uzasadnia wniosku do jakiego doszedł ten biegły w swojej pierwszej opinii pisemnej. Nielogiczne natomiast w ocenie Sądu są wywody biegłego zawarte w opinii uzupełniającej , w której stwierdził on ,że „nie widzi on kontrowersji ze stanowiskiem wyrażanym przez organ rentowy i nie wspomina o przyznaniu opiniowanemu renty”. Ponadto biegły w konkluzji swojej opinii uzupełniającej stwierdził ,że „nawet całkowita utrata słuchu nie stanowi podstawy do uznania całkowitej niezdolności do zarobkowania”. Mając powyższe na uwadze Sąd dopuścił dowód z opinii innego biegłego laryngologa w osobie prof.dr hab.n.med W. S.. Na treści tej opinii Sąd oparł się wyrokując w sprawie.

Ponadto Sąd nie dopatrzył się uzasadnienia dla dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych(poza laryngologiem), tych samych specjalności , którzy opiniowali w sprawie. Okoliczność ,że biegli wydali opinie niekorzystne dla strony nie dyskwalifikuje tych opinii pod względem ich wartości merytorycznej. Należy dodać, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku II CR 817/73, nie publ.)

Sąd zważył , co następuje :

Odwołanie wnioskodawcy jest niezasadne. Wydana w sprawie decyzja odpowiada prawu.

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy regulują przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162 poz. 1118 ze zm.)

Zgodnie z treścią art. 57 pkt. 1 powyższej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu , który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, wskazanych w przepisach ustawy.

Warunki powyższe muszą być spełnione kumulatywnie. Zgodnie z treścią przepisu art. 12 powyższej ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Na mocy przepisu art.13 ust. 1 powyższej ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W rozpoznawanej sprawie okolicznością sporną między stronami jest wyłącznie brak spełnienia przez wnioskodawcę przesłanki niezdolności do pracy w dacie wydania spornej decyzji. Nie jest natomiast przedmiotem sporu spełnianie przez wnioskodawcę pozostałych przesłanek przyznania prawa do renty w świetle przepisów powyższej ustawy.

Jak wynika z postępowania sądowego i treści opinii biegłych wnioskodawca w dacie wydania decyzji nie był osobą niezdolną do pracy (zarówno częściowo jak i całkowicie). W tym zakresie stanowisko lekarza orzecznika jak i komisji lekarskiej ZUS zostało potwierdzone opiniami wszystkich biegłych.

Niewątpliwie jednak wnioskodawca nie jest osobą w pełni sprawną o czym świadczy między innymi uznanie go za osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym. Nie oznacza to jednak automatycznie, iż jest osobą niezdolną do pracy w rozumieniu powyżej cytowanych przepisów. Zmiany chorobowe jakie występują u wnioskodawcy nie upośledzały u niego zdolności do pracy w stopniu całkowitym czy nawet częściowym.

Okoliczność, iż wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym nie ma znaczenia dla rozpoznania sprawy. Kryteria oceny niepełnosprawności są inne niż niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i określone przez inną ustawę – ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. Nr 127, poz.462 ze zm.).

Kryteria zaliczania do poszczególnych stopni niepełnosprawności określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.). W art. 3 ustawy ustala się trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki, które przepisy ustawy definiują w swojej treści.

Standardy w zakresie kwalifikowania do stopni niepełnosprawności – lekkiego, umiarkowanego i znacznego stopnia niepełnosprawności – określają §29, § 30 i § 31 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2018 r, poz. 2027 ze zm.). W związku z powyższym zaliczenie danej osoby do stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame z uznaniem jej za częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 stycznia 2005 roku jaki zapadł w sprawie o sygnaturze akt I UK 102/04 (LEX 589952) pojęcia niepełnosprawności, które zawiera art. 4 ustawy z 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie można utożsamiać z pojęciem niezdolności do pracy, określonym w art. 12 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nie są one tożsame, a różnice między nimi występują zarówno w płaszczyźnie definicyjnej, jak i w zakresie orzekania o każdym z tych stanów, które z kolei stanowią przesłankę do przyznania innego rodzaju świadczeń bądź uprawnień.

Pojęcie niepełnosprawności na gruncie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie pokrywa się z pojęciem niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej. W wyroku z dnia 20 sierpnia 2003 roku (II UK 386/02 OSNP 2004/12/213), Sąd Najwyższy, odnosząc się do obu pojęć wskazał, iż na gruncie obowiązującego prawa nie ma podstaw do ich utożsamiania. Pojęcie niezdolności do pracy na gruncie ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest inne niż pojęcie niepełnosprawności, zawarte w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych), jak i w zakresie orzekania o każdym z tych stanów. Są one też przesłanką do przyznania innego rodzaju świadczeń (uprawnień). Niepełnosprawność sama przez się nie zawsze uniemożliwia świadczenie pracy. Sąd stoi na stanowisku, iż gdyby ustawodawca chciał utożsamiać niezdolność do pracy i niepełnosprawność, to po pierwsze nie ustanowiłby dwóch odrębnych trybów ustalania tych stanów w obu przypadkach odnoszących się do zdrowia danej osoby, a w sytuacji ich współistnienia, wprowadziłby ewentualną zależność obu ustaleń. Tymczasem zależność taka wynika tylko z art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) i dotyczy wyłącznie orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalającego niezdolność do pracy czy niezdolność do samodzielnej egzystencji. Jak wynika z opinii biegłych, u wnioskodawcy nie można było w dacie

badania, w ogóle mówić o niezdolności do pracy, wnioskodawca nie był niezdolny do pracy. Nie występowały u niego schorzenia, które niezdolność taką powodowałyby.

Wskazać również należy, że zdolność do pracy w kontekście uprawnień do renty musi być oceniana w odniesieniu do kwalifikacji zawodowych ubezpieczonego. Wnioskodawca niewątpliwie posiada bardzo wysokie kwalifikacje zawodowe z racji ukończenia studiów magisterskich w zakresie marketingu i zarządzania jak i licencjatu z informatyki. Z uwagi na powyższe może wykonywać szereg prac zgodnych z kwalifikacjami ale nie wymagających w pełni sprawnego słuchu. Należy podkreślić, że każdorazowo przed podjęciem zatrudnienia lekarz profilaktyk w ramach badań profilaktycznych musi ocenić czy zatrudnienie na konkretnym stanowisku jest możliwe z uwagi na stan zdrowia pracownika. Nie ma to jednak żadnego znaczenia z punktu widzenia niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów rentowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.